

ISSN 1407-9321

ATGĀDINĀM —

informācija ir zināšanas,
zināšanas ir bagātība.

Lasi «NOVADNIEKU».

Abonēt «Novadnieku» var
VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās,
redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos,
vai **internetā** www.novadnieks.lv
no **JEBKURAS** mēneša dienas
līdz mēneša, ceturkšņa
vai gada beigām.

Izmanto izdevību — abonē redakcijā
ar atlikto maksājumu pa
tālruni 5307056.

«Lauku mielasts» — pirmoreiz Latvijā, pirmoreiz Preiļos

● Kopš pagājušās sestdienas Preiļi ir kļuvuši par unikālu vietu Latvijā – te biedrības «Slow Food» rīkotā «Lauku mielasta» organizatori un dalībnieki laukumā pretī topošajai rajona galvenajai bibliotēkai iestādīja melno plūškoku dārzu. Melnais plūškoks ir ne vien dekoratīvs, bet arī ļoti vērtīgs augs, kas izmantojams no baltajiem ziediem līdz pat sakņu galiņiem. Kurzemnieka, SIA «Zelta kliņģeris» īpašnieka Daiņa Āboliņa dāvētos stādīņus sagatavotajās bedrītēs lika un aprušināja ministri, pašvaldību un sabiedrisko organizāciju vadītāji. Savs melnā plūškoka krūms Preiļos tagad būs arī 8. Saeimas deputātei Elītai Šņepstei un domes priekšsēdētājam Jānim Eglītim. Ak, uz ko gan tik nav jābūt gataviem tautas priekšstāvjiem!..

Turpinājums 7. lappusē.

Valdība piešķir pabalstu pavasara knišļu uzbrukumos cietušajām ģimenēm

17. augustā vietējās pašvaldības saņēma Preiļu rajona padomes sagatavoto informāciju, ka pagastu padomēm un novadu domēm beidzot ir likumīgas tiesības no savas pašvaldības līdzekļiem izmaksāt vienreizēju palīdzību tām ģimenēm, kuras šī gada pavasarī cieta no knišļu uzbrukumiem ganāmpulkiem.

Kā informā Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, Ministru kabineta rīkojums nr. 455 «Par līdzekļu piešķiršanu no Finanšu ministrijas pamatbudžeta apakšprogrammas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem», kas paredzēti pašvaldībām ar mērķi palīdzēt stihiskas nelaimes gadījumā cietušajiem iedzīvotājiem un izmaksātu vienreizējo pabalstu 100 latu apmērā par katru bērnu ģimenēm, kurās mājlopi cietuši no liellopu simulitoksikozes un kurās ir bērni, kas gatavojas uzsākt mācības skolā», izdots jau šī gada 21. jūlijā. Šī rīkojuma grozījumi akceptēti Ministru kabineta sēdē 9. augustā.

Pašvaldībām tagad ir pamatojums izmaksāt šo vienreizējo pa-

balstu no vietējo budžetu līdzekļiem, jo apsolītais finansējums drīzumā tiks saņemts no Sociālo pakalpojumu pārvaldes.

Pēc precizētām ziņām Preiļu rajonā knišļu uzbrukumos pavasarī cietušas 98 ģimenes, kurās ir 130 skolas vecuma bērni. Kopējais valdības piešķirtā finansējuma apjoms ir 13 000 latu.

Pašvaldība	Cietušo ģimeņu skaits	Bērnu skaits cietušajās ģimenēs	Finansējums (latos)
Preiļu novads	5	14	1400
Rudzātu pagasts	15	27	2700
Vārkavas novads	1	2	200
Saunas pagasts	13	13	1300
Sutru pagasts	3	5	500
Riebiņu novads	20	20	2000
Līvānu novads	26	37	3700
Vārkavas pagasts	15	12	1200

ZIŅAS

Preiļu domnieki vērtēja izglītības iestāžu gatavību mācību gadam

Pagājušās nedēļas nogalē Preiļu novada domes deputāti iegriezās visās novada teritorijā esošajās izglītības iestādēs, lai novērtētu to gatavību jaunajam mācību gadam. Kā «Novadniekam» pastāstīja pašvaldības vadītājs Jānis Eglītis, būvnieki un skolu darbinieki steidz pēdējos darbus, lai 1. septembrī sagaidītu mierīgu prātu. Pēc Preiļu 1. pamatskolas piebūves nodošanas ekspluatācijā, Preiļu 2. vidusskolas remontdarbu veikšanas un pirmsskolas izglītības iestādes «Auseklītis» telpu renovācijas tuvākajos gados nekādi lieli būvdarbi skolās netiks plānoti.

Darbu uzsākusi rajona vēlēšanu komisija

Uz pirmo sēdi pulcējās jaunizveidotā rajona vēlēšanu komisija. Par komisijas priekšsēdētāju apstiprināta Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, sekretāres pienākumus veiks Līga Naglinska. Līdz nākamā gada rudenī paredzētajām 9. Saeimas vēlēšanām komisijas locekļiem vairākas reizes paredzētas mācības.

Pirms jaunā mācību gada tiksies rajona pedagogi

Pēc vasaras atvaļinājumiem visās mācību iestādēs atgriezušies pedagogi un direktori, kuri rūpes tagad saistītas ar jaunā mācību gada uzsākšanu. Par noturīgu un ikgadēju tradīciju kļuvis, ka vienā no augusta pēdējām dienām gandrīz visi pedagogi ierodas rajona centrā. Šogad tam atvēlēts 25. augusts. Pulksten 9.30 paredzēta mācību iestāžu direktoru un priekšmetu metodisko apvienību vadītāju tikšanās ar Izglītības un zinātnes ministrijas Vispārējās izglītības departamenta izglītības darbinieku nodaļas vadītāju Āriju Bērziņu, kā arī ar Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāju Astrīdu Harbacēviču.

Pulksten 11.00 pedagogi tiks gaidīti Preiļu kultūras namā uz tradicionālo apsveikumu sākumu ar jaunā mācību gada uzsākšanu. Bet stundu vēlāk sāksies darbs priekšmetu metodiskajās apvienībās.

Kā informēja rajona izglītības pārvaldes speciāliste Dzintra Šmukste, no 26. līdz 30. augustam notiks skolu gatavības pārbaude. Tās mācību iestādēs, kurās šovasar veikti nenozīmīgi remontu, var atteikties no pārbaudes ierašanās, taču informācija par skolas sagatavošanu izglītības pārvaldei jāiesniedz rakstveidā. Skolas sagatavošana jaunajam mācību gadam ir viens no kritērijiem direktoru darba kvalitātes vērtēšanā, no kuras atkarīga arī piemaksa direktoram par kvalitatīvu darbu 10 procentu apmērā no viņa darba algas.

Apguva jaunus standartus

5.-9. klašu latviešu valodas skolotāji no rajona skolām trīs dienas ilgos kursus apguva jaunās zināšanas, kas saistītas ar šī priekšmeta mācīšanas jauno standartu ieviešanu. Kursi paredzēti skolotāju darba atvieglošanai, jo viņiem tajos bija iespēja uzzināt jauno metodiķu, kas būs vajadzīga, jau sākot ar šo mācību gadu, teica viena no kursu vadītājām, multiplikatore Lidija Znotiņa.

● Latviešu valodas pamatskolas skolotāji jaunus standartus apguva, strādājot darba grupās.

Kas ir šie jaunie latviešu valodas standarti, un kas par tiem būtu jāzina skolēniem un viņu vecākiem? Atbildot uz šo jautājumu, Lidija Znotiņa stāstīja, ka jaunie standarti pieņemti 2004. gada februārī. No iepriekšējiem tie atšķiras ar to, ka tie paredzēti, lai atvieglotu skolēniem latviešu valodas programmas apguvi tādā ziņā, ka valodas apguve vairāk būtu piemērota tai dzīvei, kurā absolventi pēc skolas nokļūs. Tas nozīmē, ka turpmāk latviešu valodas stundās bērniem vairāk attīstīs komunikācijas un saziņas prasmes, vienlaikus neaizmirstot arī tām zināšanām, kas vajadzīgas, lai beigtu 9. klasi.

Vecajā standartā pārsvarā tika norādīts tikai zināšanu kopums, kas skolēnam jāapgūst līdz 9. klases beigšanai. Jaunais standarts paredz četras kompetences: komunikatīvo, kas ietver saziņu: lasīšanu, klausīšanos, runāšanu un rakstīšanu; valodas kompetenci, kas ietver gramatikas zināšanu; sociālkultūras kompetenci, kas paredz skolēnus iepazīstināt ar

dažādu tautu tradīcijām, īpaši pievērsties latviešu tautas kultūras izziņai; mācīšanās kompetenci, kas palīdzēs apgūt dažādas mācīšanās stratēģijas, palīdzēs noskaidrot, kā vieglāk iegūst. Vecākiem nav jāuztraucas, no viņiem nekas īpašs netiks prasīts, mierināja kursu vadītāja, jo pārsvērtība būs tā, kā līdz šim, strādās skolā. Tomēr vecākiem vajadzēs savas atvases nodrošināt ar jauniem mācību līdzekļiem, jo situācija esot tāda, ka latviešu valodas stundās ir par maz strādāt tikai ar vienu grāmatu.

Šoreiz visas trīs valsts apmaksāto kursu dienas bija veltītas komunikatīvajai kompetencei. Katru dienu notika četras nodarbības par dažādām tēmām, kā, piemē-

ram, «Saziņas process un runas situācija. Ko mācīsim skolēniem pamatskolā?» «Kā uzlabosim skolēnu klausīšanās spējas?», «Kā pilnveidosim runāšanas prasmes?» «Metodes un paņēmieni skolēnu lasītprasmes attīstībai» un tamlīdzīgi. Kursu nākamie posmi paredzēti pārējo trīs kompetenču apguvei.

Šajā mācību gadā jaunais standarts tiks ieviests 1., 4. un 7. klasē. Tuvākajā laikā šādi kursi paredzēti sākumskolas skolotājiem. Standarts pilnībā tiks ieviests triju gadu laikā.

Lidija Znotiņa ir Daugavpils 12. vidusskolas latviešu valodas skolotāja, kas kopā ar Rutu Krišāni, Naurēnu vidusskolas skolotāju, ir kļuvušas par tālākizglītojamām –

multiplikatorēm, vienīgās Latgalē. Latvijā latviešu valodas mācīšanai sagatavoti 15 multiplikatori, kas pēc attiecīgām mācībām ieguvuši tiesības kursos apmācīt pārējos skolotājus. Lidija Znotiņa puda pārliecību, ka jauno standartu ieviešana atvieglos skolēnu sagatavošanu reālajai dzīvei un neļaus apjukt dažādās situācijās.

Diāna Bravacka, Priekuļu pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja «Novadniekam» atzina, ka kursi devuši dziļākas zināšanas jauno standartu īstenošanai. Tie deva iespēju pārliecināties, ka darbojamies pareizi, un jau pirms Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātajiem standartiem savā darbā centāmi strādāt šajā virzienā, teica skolotāja.

Olimpiāžu uzvarētājiem – lielveikala stipendija

18 Latvijas jauniešiem, vispārīgā izglītībā, piešķirtas «Maxima» lielveikala tīkla un tās īpašnieka SIA «VP Market» stipendijas. Saņēmēju skaitā ir arī Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēknis Andrejs Sabanskis. Stipendijas piešķirtas valsts mācību olimpiāžu uzvarētājiem un paredzētas pašizglītības veicināšanai. Vienlaikus stipendiātiem piešķirts arī goda nosaukums «Maximalists 2005». Gada laikā katru mēnesi ikviens no 18 stipendiātiem saņems savā bankas kontā 20 latus, tātad kopsummā – 240 latus. Stipendiju katrs «Maximalists 2005» varēs izmantot pilnīgi pēc saviem ieskatiem, taču tās aprēķinos pamatā liktas interneta abonēšanas mēneša izmaksas vai pāris labu grāmatu cena.

Andrejs Sabanskis aizvadītajā mācību gadā ieguva pirmo vietu valsts fizikas olimpiādē un iekļuva starptautiskajā olimpiādē Spānijā. Pēc atgriešanās no šīs starptautiskās spēku pārbaudes, Andrejs «Novadniekam» stāstīja, ka šajā zināšanu pārbaudē viņam bijuši labākie rezultāti no Latvijas komandas. Tikai puspunkta pietrūcis līdz atzinībai. Arī kopumā ar braucieniem ģimnāzijas audzēknis ir apmierināts, jo deviņu dienu laikā, kuras pavadītas Spānijā, bijusi izdevība piedalīties daudzās ekskursijās.

Andrejs ir priecīgs par saviem panākumiem un arī par stipendiju. Tā patiešām noderēšot noteiktajam mērķim – interneta apmaksāšanai un jaunu grāmatu iegādei.

Stipendiju saņems tie olimpiāžu uzvarētāji, kas arī 2005./2006. mācību gadā mācīsies vidusskolā.

Vanagu skola un ciems ielūdz ciemos

Vanagu pamatskola, atzīmējot savu 85. dzimšanas dienu, aicina ciems bijušos un tagadējos audzēkņus, skolotājus, direktorus, darbiniekus un visus ciema iedzīvotājus, kuri vēlas šajās dienās uzbrīdi atgriezties bērnišķības un jaunības zemē. Skolas jubilejas svinības un absolventu salidojums iecerētas kā daļa no Vārkavas novada Vanagu ciema svētkiem, kas risināsies trīs dienas un tiek rīkoti ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda (LKF) finansiālo atbalstu.

Vanagu ciema svētki sāksies 24. augustā pulksten 16.00, kad paredzēta folkloras un vēstures diena kopā ar folkloras kopu «Ceiru-leits», tā vadītāju Annu Kārkli un vietējā novada vēstures pētnieku Jāni Vaivodu. 26. augustā pulksten 10.00 notiks dievkalpojums Vanagu baznīcā, pulksten 12.00 sarīkojums Vanagu bibliotēkā, pulksten 16.00 pašdarbības kolektīvu koncerts, pēc tā diskotēka. Viesos uzaicināti Vaboles un Peļču pamatskolu audzēkņi. 27. augustā pulksten 18.00 sāksies Vanagu pamatskolas 85. gadu jubilejas svinības un absolventu salidojums.

Vanagu (tolaik – Mačānu) sešklasīgā pamatskola atvērta 1920. gadā. Toreiz tā bija pirmās pakāpes skola un atradās Pūgaiņu sādžā. Skolas vajadzībām savu māju bija atvēlējis Jānis Ušackis. Pašlaik skola atrodas ēkā, kura uzbūvēta 1959. gadā. Mainījušies arī tās direktori, un kopš 1984. gada skolas kolektīvu vada Janīna Praņevska.

Pagājušajā mācību gadā skolā mācījās 74 skolēni, strādāja 14 skolotāji. Parāli mācību darbam skolas audzēkņiem tiek piedāvātas iespējas nodarboties jaunrades pulciņos. Skolā darbojas mazpulks, 2.-4. un 5.-9. klašu meiteņu vokālie ansambļi, teātra, lietišķās mākslas, floristikas, vides izglītības, matemātikas, informātikas pulciņi. Stāstot par mācību iestādes tradīcijām, Janīna Praņevska minēja, ka regulāri notiek dažādas izstādes, gadatirdziņi, valsts svētku svinēšana, POPIela, ģimeņu vakari, absolventu salidojumi ik pēc pieciem gadiem. Uzskats darbs mācību takas veidošanā, kuras izejas punktā pie skolas ar ekoskolas atbalsta fonda palīdzību uzbūvēta nojumīte informatīvo materiālu ievietošanai.

Skolas darbinieki iet līdz laikam, apgūst jaunās tehnoloģijas, gatavo projektus, stāstīja direktore, tomēr 85. gadu nasta jūtama arī skolas plecos. Ēkai regulāri nepieciešami remonts, arī pirms jubilejas svinībām ar Vārkavas novada domes finansiālo atbalstu skolā veikti dažādi atjaunošanas darbi.

Pirms ciema svētkiem ar LKF atbalstu izdots buklets «Vanagi», kura sagatavošanā palīdzējis vietējais vēsturnieks Jānis Vaivods. Vanagu iedzīvotāji var lepoties gan ar saviem kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem, gan arī ar kultūras dzīves aktivitātēm. Viens no ievērojamākajiem objektiem Vanagos ir svētās Annas baznīca, kura 1992. gadā pārvēsta no Vār-

● Vanagu pamatskola uz 85. gadu jubilejas sliekšņa.

kavas un uzstādīta kapsētā ar kapliņas funkcijām. 1894. gadā tā ieguva dievnama tiesības, un 1918. gadā, kad izveidojās vietējā draudze, kļuva par tās baznīcu. 1936. gadā apkārt vecajai baznīcai sāka būvēt jaunu, kas tika pabeigta pēc diviem gadiem.

Interesanta vēsture ir arī plebanijai, kas uzcelta 1927. gadā un laika gaitā kalpojusi kā bibliotēka, pasts, aptieka, rentgena kabinets.

Vanagos ir divas – vecā un jaunā kapsēta. Jaunā iesvētīta 1940.

gadā. Te pārapbedīti Nacionālie partizāni. Viena no senākajām mājām Vanagos celta 1932. gadā, tajā ilgu laiku atradās slimnīca. Pašlaik šajā ēkā ar mansardu darbojas pasta nodaļa un bibliotēka. Ciema iedzīvotāji var lepoties ar nopietni pētītu vietējo vēsturi un muzeju, kurā savākti vairāk nekā 200 eksponāti. Muzeju savās mājās ierīkojis Jānis Vaivods, kas dziļi un detalizēti izziņa ciema vēsturi un tās iedzīvotāju likteņus

laikmetu maiņā.

Savai dzimtajai pusei kaunu nedara arī jaunāku paaudzes. Vanagos darbojas deju kopa «Vanagi» un sieviešu vokālais ansamblis «Dziedi līdzī». Pašdarbnieki aktīvi piedalās dažādos pasākumos Vārkavas novadā un rajonā.

Pērnad Vanagu iedzīvotāju dzīvē lielākais notikums bija aktiera, skolas absolventa Romualda Ancāna jubilejas svinības, bet šogad tie būs ciema svētki.

«Lauku mielasts» – pirmoreiz Latvijā, pirmoreiz Preiļos

Tik garšīgi Preiļu parkā nebija smaržojis nekad agrāk. Cepeši un sautējumi, eksotiski šašliki un gliemeži, grilējumi un sutināti kāposti, cūku kājiņas un vāriņi vēzi izplatīja vilinošus un garšas kārpīgas kutinošus garaiņus, ka kuņģīši gluži vai čokurā rāvās, prasdami ko no lielās ēdienu bagātības nobaudīt. Maizes klaipi spīdīgiem sāniem, dažnedažādas kūciņas, sieri, dārzeņi, veselīgās zāļu tējas un, protams, alus, ko uzdzert pēc sātīgas maltītes. Mmm, kas var būt labāks par šo!..

Ar Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas un Ministru prezidenta Aigara Kalvīša atsūtīto apsveikuma telegrammu nolasīšanu, ar prominentu personu uzrunām, ekozemnieku suminājumiem, līdz šim neredzētu izēšanas, pašdarbnieku un viesmākslinieku koncertu un zaļumballi 20. augustā Preiļos pirmoreiz Latvijā norisinājās biedrības «Slow Food» rīkotais «Lauku mielasts», uz kuru ar devīzi «Latvijas ekoproducti tavai veselībai» pulcējās ekoloģiskās produkcijas ražotāji, gatavotāji un baudītāji no visas Latvijas. Svētku dalībnieku uzmanības centrā bija Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības organizāciju apvienības biedri, kas šogad atzīmē ekokustības desmit gadu jubileju. «Bioloģiskā lauksaimniecība ir īpaši perspektīva mūsu lauksaimniecības nozare un tās attīstīšanai pievēršama vislielākā uzmanība,» saņemtajā apsveikumā svētku dalībniekiem uzsvēra prezidente Vaira Viķe-Freiberga. «Esmu gandarīts, ka Latvija ir pirmā Baltijas valsts, kurā darbojas pasaulē popularitāti guvusī biedrība «Slow Food,» tā, akcentējot ekoloģiski audzētu produktu priekšrocības, rakstīja premjers Aigars Kalvītis. Uzrunas svētku dalībniekiem un ciemiņiem teica arī zemkopības ministrs Mārtiņš Roze, vides ministrs Raimonds Vējonis, Austrijas vēstnieks Latvijā Vernfrīds Koflers.

Ar jaunizveidoto biedrību «Slow Food» iepazīstināja idejas iniciators, restorāna «Vincent» direktors un biedrības valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Rītiņš, kurš Latvijā ir pazīstams kā bioloģiski audzētu produktu īenītājs. «Slow Food» kustība ir izplatīta 150 pasaules valstīs, tagad to skaitā arī Latvija. «Cilvēkiem jāsaprot, ka lauki nav fabrika,» uzsvēra Rītiņš, runājot par bioloģiski audzētās un veselīgas pārtikas nozīmi uzturā un popularizējot veselīgas ēšanas paradumus.

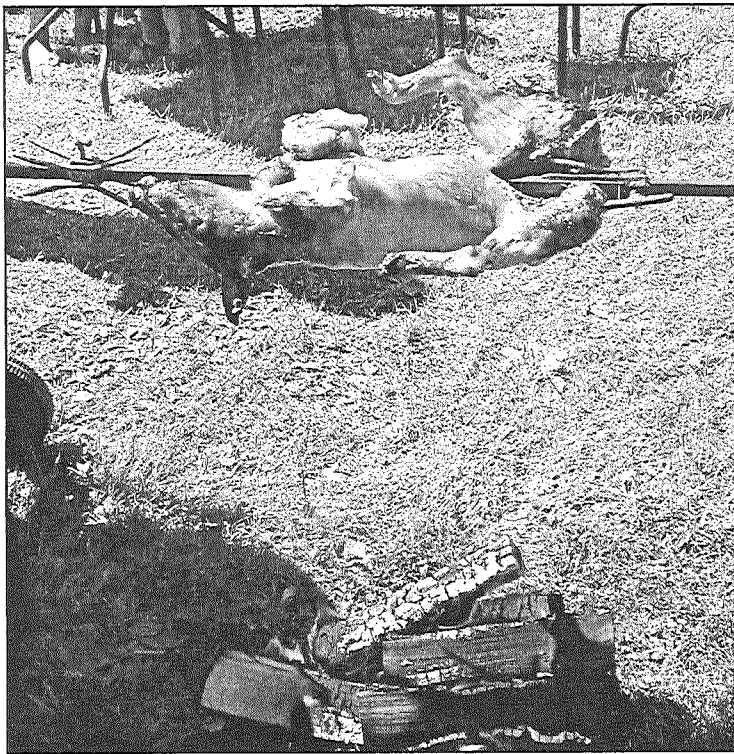
L.Kirillova

● Mielasta dalībnieki un ciemiņi labprāt drūzmējās pie milzīgā katla, kurā tik kārdinoši smaržīgas un gardas ēdāju kārajās mutēs prasījās cūku kājiņas, austiņas un astītes. Tādu maltīti baudīt nenākas bieži.

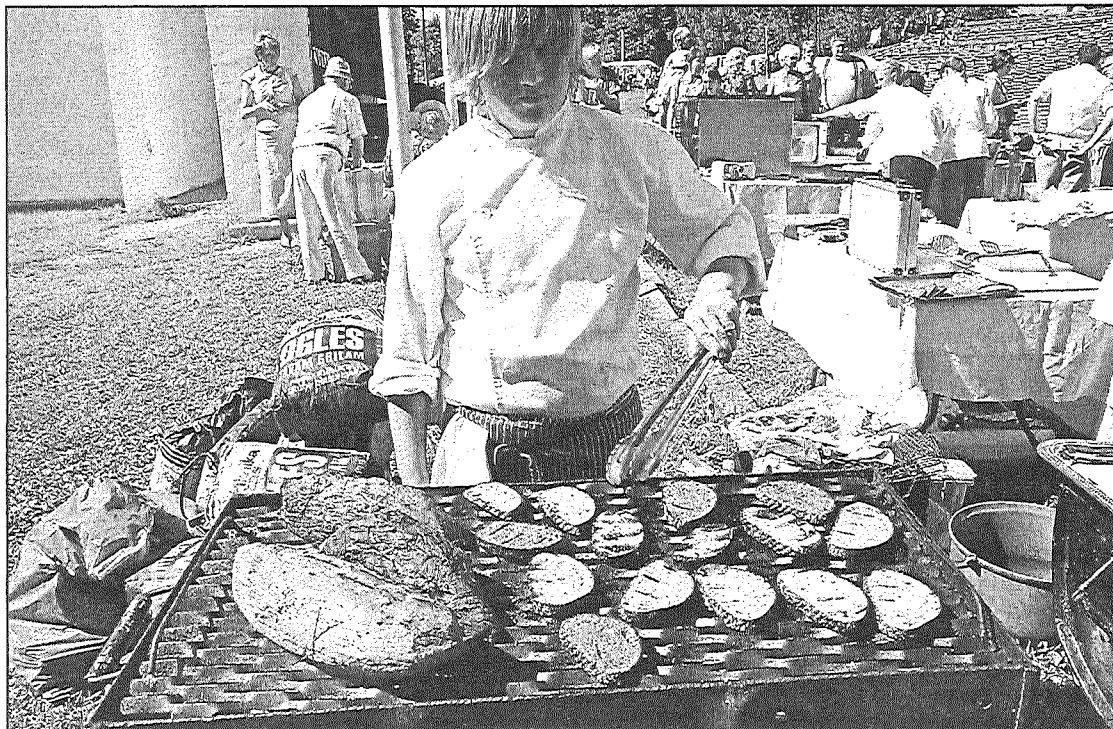
● Biedrības «Slow Food» valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Rītiņš ar akciju sabiedrības «Rīgas piena kombināts» padomes priekšsēdētāja Ivara Strautiņa dāvēto «Monterigo» siera rituili. Šo sieru baudījis un par lielisku atzinis arī Itālijas premjers Berlusconi.

● Solītā grilētā bulļa vietā mielasta dalībnieki gan redzēja uz iesma cepināties tikai «vien maz' cūciņ». Bet tas jau gardžus neskumdināja, jo turpat līdzās lielā katlā vārijās vēzi.

● Preiļu rajona bioloģisko zemnieku saimi Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības organizāciju apvienības desmitgades pasākumā pārstāvēja kooperatīvi «Produkts veselībai» un «Latgales ekoproducti». Dārzeņi, graudi, medus, paipalu olas, zāļu tējas, maize un daudz kas cits pircējiem pieejams ne tikai svētku reizē, bet arī nonāk ikdienas galdā.

● Restorānu «Vincent», «Gutenbergs», «Klīdzīņa» šefpavāri centās pārspēt cits citu ar dažnedažādu neredzētu un nebaudītu ēdienu dažādību. Milzīgi jaunlopa steika gabali lieliski saderēja ar grauzdiņiem, dažādām piedevām un «dzīvo» Užasvas alu.

Izvirzīja uz konkursa «Sējējs» otro kārtu

Konkursa «Sējējs» pirmajā kārtā, kas notika 2. augustā, Riebiņu novads novērtēts ar 51 punktu (maksimālais iegūstamo punktu skaits – 55) un kategorijā «Videi draudzīga attīstība» ieguva tiesības piedalīties otrajā kārtā konkursa apakšgrupas vides jomā. Šajā jomā noteiktas vairākas nominācijas: «Ekoturisms», «Videi draudzīga attīstība», «Videi draudzīga saimniecība», «Dabas saimniecība».

Riebiņu novada veikumu šajā jomā vērtēja Daugavpils reģionālās vides pārvaldes izveidotā vērtēšanas komisija Vitālija Vingra vadībā.

Vērtēšanas komisija vizuālai vērtēšanai bija izvēlējusies Riebiņu novada domes ēku un apkārtni, pagasta teritoriālās pārvaldes ēku un apkārtni, Riebiņu vidusskolas katlu māju un siltummezglu, Stabulnieku mežniecību, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Irbišu avotu, Indānu gravas izziņas taku, Galēnu parku, Viborno ģimenes dzīvojamā māju un veidoto ainavu parku. Dokumentālajā daļā īpaša uzmanība tika pievērsta novada teritorijas attīstības programmai un teritorijas plānojuma, vides plānu un ilgtspējīgas attīstības programmas, vides un dabas aizsardzības projektu izstrādei un realizācijai.

Laika posmā no 1989. līdz 1992. gadam Lauksaimnieku savienība nodibināja prēmiju «Sējējs», tomēr tikai 1994. gadā toreizējais Zemkopības ministrs Jānis Kinna un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Ģirts Lūkins atjaunoja konkursu «Sējējs» jaunā kvalitātē, aicinot tajā piedalīties ne tikai zemniekus, bet arī lauku kopdarbības kolektīvus, pagastvaldes un zinātniekus – visus, kam rūp un kas atbalsta lauku attīstību.

Kopš 1994. gada konkurss tiek rīkots katru gadu un «Sējējs» laureāta gods Latvijas lauku laudim ir kļuvis par vienu no nozīmīgākajiem apbalvojumiem. Otrajā kārtā nominācijā «Videi draudzīga attīstība» kopā ar Riebiņu novadu izvirzīti arī Ventspils rajona Jūrkalnes pagasts un Limbažu rajona Staiceles pagasts.

Kultūras mantojuma dienas sakoptākajos kultūras pieminekļos

Gadskārtējo Eiropas kultūras mantojuma dienu tēma šogad ir «100 sakoptākie kultūras pieminekļi Latvijā».

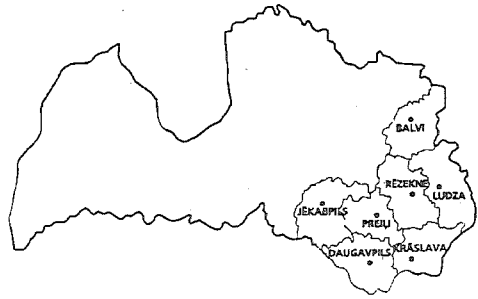
Kā informēja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas valsts inspektore Preiļu rajonā Valentīna Brice, šajā sakarībā šogad plānoti pasākumi Aglonas bazilikā un Vārkavas novada Arendoles muižas kungu mājā. 9. septembrī pulksten 12.00 Aglonas bazilikā kultūras mantojuma dienu ietvaros notiks piemiņas dievkalpojums sakarā ar pāvesta Jāņa Pāvila II vizītes gadadienu. 16. septembrī iecerēta interesentu tikšanās Arendoles muižas kungu mājā. Pasākums šeit sāksies pulksten 14.00. Ciemiņi varēs apskatīt muižu, Antona Kūkoja gleznu izstādi, noklausīties folkloras kopas «Dzeipurs» uzstāšanos, kā arī stāstījumu par muižas vēsturi un šodienu.

L.Rancāne

KAIMIŅU RAJONOS

Ievārījuma svētki Indrā

Indrā notika III ievārījuma festivāls. Uz to ieradās saldā naška cienītāji no Robežniekiem, Svarīgiem, Šķeltovas, Krāslavas un Indras. Uz ugunsкура šoreiz bija tikai viens katls – kopējam ievārījumam, kur augļus un ogas lika ikviens dalībnieks. Katlā satikās bumbieri no Indras, āboli no Krāslavas, arbūzs no Svarīgiem, ķirši un ērkšķogas no Šķeltovas un persiki no Robežniekiem.

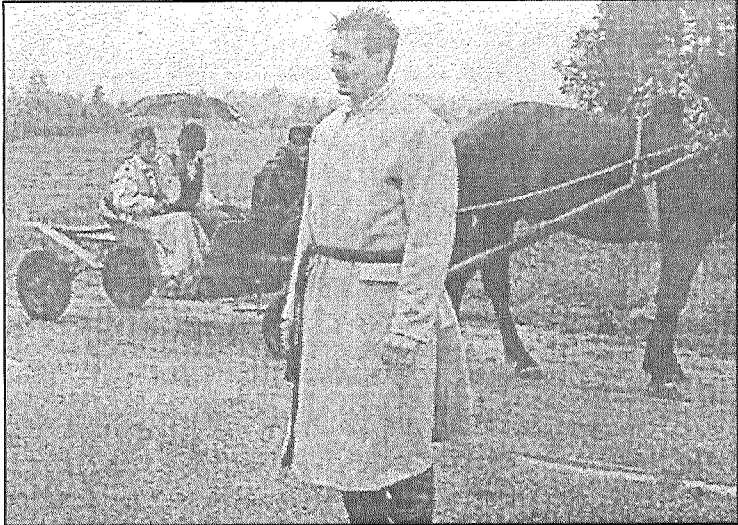
«Ezerzeme»

BALVU RAJONĀ

Šķilbēni uzmirdz lietū

Diena, kad Šķilbēnu pagastu apmeklēja konkursa «Sakoptākais Latvijas pagasts 2005» Latgales vērtēšanas komisija, atausa lieta un drēgna. Lietus nepārstāja ne mirkli, mērcējot gan saimniekus, gan komisiju no Vidzemes novada. Taču Šķilbēnu pagasts spēja uzmirdzēt pat lietū, — viņi izcīnīja pirmo vietu Latgalē.

Šķilbēnieši ir uzvarējuši septiņās nominācijās: «Zemkopība un lauku vide», «Kultūrvides veidošana pašvaldībā», «Vides aizsardzība», «Par labāku veselības aprūpes līmeni, pieejamību un kvalitāti katrā pašvaldībā», «Civīlā aizsardzība un ugunsdrošība pagastā», «Bērnam un ģimenei draudzīgs pagasts» un «Dialoga meistari». Viņu konkurenti, Preiļu rajona Riebiņu novads, uzvarēja nominācijās «Pagasta attīstības iespējas», «Mežs un sabiedrība», kā arī «Sakoptākā uzņēmējdarbības vide». Krāslavas rajona Izvaltas pašvaldība atzīta par labāko nominā-

● Šķilbēnu pagasta priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs vērtēšanas komisiju sagaidīja tautas tērpā. Viņš visus aicināja sēsties četros sapušķotos zirgu pajūgos.

cijā «Izglītība un sports», kā arī «Lauku ceļu saimnieks».

Vērtēšanas komisija, kuras priekšsēdētājs bija Limbažu rajona padomes un Vidrižu pagasta padomes priekšsēdētājs Ziedonis Rubežis, saņēma rūpīgu dienas plānojumu, lai apskatītu Šķilbēnu

pagastu no rīta desmitiem līdz pat vēlam vakaram, kad Balkanu parka muzejs gaidīja visus uz noslēguma vakariņām. Neskatoties uz lietu, komisijas vērīgā acs un auss neko nelaida garām – viņi droši sēdās izpušķotos zirgu pajūgos un brauca pie Miķeļa Bukša piemi-

nas zīmes Plešovā, kur gaidīja Upītes dziedātāji un dejotāji, kā arī Antons Slišāns ar saviem dzejoliem. Kad pagastmājā bija izpētīti daudzi speciāli konkurssam gatavotie materiāli, komisija devās uz Taboru «Liepu» mājām, zemnieku saimniecībā «Ūdri» un «Kotiņi», apmeklēja Stiglovas gravu, Plešovas kapus un, pirms pusdienot Viļakas Robežsardzes Šķilbēnu robežkontroles nodaļā, iegriezās Šķilbēnu katoļu draudzes baznīcā. Komisijai rādīja aptieku, frizētavu, zobārsta kabīnetu, sociālās aprūpes māju, Andra Spridzāna ģimenes ārsta praksi, Rekavas vidusskolu ar sporta namu un bērnu rotaļu laukumu, bibliotēku. Sarkanos sānus spīdināja ugunsdzēsēju mašīna, un daudzus pārsteidza bišu māja, kurā tagad saimnieko Aldis Slišāns. Šķilbēnu muiža, Svīļevas krucifikss, daudzie etnogrāfiskie ansambļi, kuru skatnējums komisiju pavadīja visas dienas garumā, — viss bija pānsniegts pārdomāti.

Pagājušajā gadā par uzvarētāju šajā konkursā Latgalē kļuva Balvu rajona Baltinavas pagasts.

Vasarā noada maisu zeķu

Lazdukalnietim Andrejam Alfrēdam Čakānam vasarā darba pilnas rokas. Jāaprūpē puķes un košumkrūmi, jāuzrok dobes un jāzagādā jaunu puķu šķirnes. Saulainajās dienās jānes ārā un jāvēdina arī adījumi. Pēdējā laikā viņš noadījis vismaz trīsdesmit pārus zeķu, ko salicis vienā lielā maisā. Adījumi ir ļoti koši, sarkanīgos krāsu toņos un ar izteiksmīgiem rakstiem. Andrejs Alfrēds atzīstas, ka savus rokdarbus lēti nepārdod, bet skopajiem tos nevēlas piedāvāt pirksanai vispār. Noadītās zeķes ir ar gariem, rakstainiem stulmiem. Tieši tādas, kā viņš uzskata, jāvalkā zābakos ziemā. Ja būs siltas kājas no papēžiem līdz zābaku stulmu augšai, būs silti pašam un nepiemetīsies slimības. Čaklajam rokdarbniekam netrūkst arī greznu cimdu, kam viņš pieskaņo adītas šalles.

«Vaduguns»

KRĀSLAVAS RAJONĀ

Zaļais karogs virs Robežnieku pamatskolas

Septembrī virs Robežnieku pamatskolas plīvos starptautiskais zaļais karogs, kura piešķiršanu koordinē Vides aizsardzības klubs.

Triju gadu mērķtiecīga darba rezultātā ir sasniegts jauns būtisks pakāpiens ilgstošajā un rūpīgajā darbā vides jomā. Zaļais karogs pie skolas nozīmē, ka tā atbilst visiem draudzīgas vides kritērijiem. Žūrija vērtē arī iepriekšējos gados aizsāktos projektus.

Robežnieku pamatskola ir rajonā vienīgā izglītības iestāde, kas vairākus gadus aktīvi strādā vides izglītības jomā, ir ieguvusi ekoskolas statusu. Pamatskola piedalās

dažādos vides izglītības projektos: Dabas vērotāji, Dzīvnieku draugi, «Cilvēks – Atkritumi – Vide», Izziņas takas, Zaļais ceļojums kopā ar draugiem. Skolas sadarbības partneri ir Lietuvā un Baltkrievijā. Būsim vienīgā skola Latgalē, virs kuras plīvos zaļais karogs, priecājas skolotāja Maija Šemele.

Robežnieku zoodārzā papildinājums

Rajona populārākajā tūrisma objektā – minizoodārzā «Viesturi» Robežniekos – šis gads bijis raksturīgs ar individuālo tūristu lielo skaitu. Eksotikas un apbrīnojamo lietu tur pārpalē.

Nesen Gabrušānu saimniecībā

parādījās jauni iemītņiki – ponijmeitene Otija, ēzeļmeitene Monika, stirnu buks Robis un trīs pekari (Brazīlijas cūciņas). Jaunie iemītņiki atvesti no Rīgas zooloģiskā dārza apmaiņas kārtībā pret trim saimniecības «Viesturi» pāviem.

Ēzeļmeitene Monika lietainā laika dēļ ilgi negribēja nākt laukā no sava mitekļa. Nofotografējusies Monika nozuda savā nojumītē. Blakus aplokā, nereaģējot uz lietu, ganījās stirnu buciņš Robis. Tam lietus neskādē. Dzīvnieks mierīgi darīja savu darāmo.

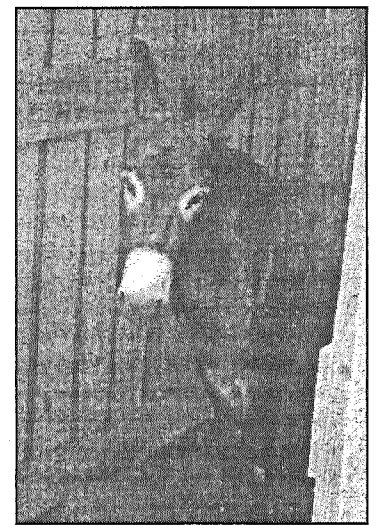
Trīs pekari dzīvo skaistā mājiņā, kas uzbūvēta speciāli viņiem. Mājiņas iemītņiki uzmanīgi pabāza savus šņukuriņus ārpus durvīm. Saimnieks iemeta dārzā dažus ābolus. Kārdinājums bija liels. Trīs graciozās cūciņas, pārvietojoties

uz savām tievajām kājiņām, parādījās visā savā krāšņumā. Piesardzīgi tuvojās āboliem, kārtīgi tvēra tos un kulturāli (nemaz nešmakstīnot) ēda. Atceroties sīvēnu brazīlisko izcelsmi, nolēmām, ka tie ir dons Pedro, dons Hosē un dons Fernandess.

Blakus Brazīlijas ruksīšu aplokam atrodas neliels baseins. Kādu brīdi šķita, ka starp lotosa ziedlapiņām uz mums lūkojas Nīlas krokodila acis. Vai tad tas ir tik eksotiski? Kas to lai zina, saimnieku fantāzijai nav robežu...

Zoodārzam Robežniekos ir visas izredzes kļūt par cirku. Dresētāju lomu uzņēmušies kaimiņbērni Diāna un Žanis. Bērni aktīvi trenē ēzeļmeiteni un mazo poniju. Tagad tikai jāgaida pirmizrāde.

«Ezerzeme»

● Ēzeļmeitenei Monikai lietains laiks nepatīk, viņa nelabprāt atstāj savu drošo mītņi.

JĒKABPILS RAJONĀ

Vai pilsētā būs ielu muzikanti?

Jēkabpils dome bija saņēmusi jēkabpīletes Ludmilas Stepānes iesniegumu, kurā viņa lūdza atļauju dejot, dziedāt un muzicēt 15 čigānu tautības cilvēkiem Krustpils ielās un pie kafejnīcas «Daugavas pērle».

Šo jautājumu izskatīja izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes lietu komiteja. Tā kā līdz šim nav bijis precedenta par atļaujas došanu ielu muzicēšanai, iesniegums tālāk nodots lemsanai attīstības komitejai. Kā iespējamās muzicēšanas vietas tiek minēts parks pretī

Krustpils kultūras namam un Keņa parks.

Jēkabpīletes pārstāvēs Latviju mūzikas konkursā Čehijā

Divas jēkabpīletes – Signe Grugule un Marija Pentjukova – pārstāvēs Latviju dziedātāju konkursā «Jaunā Eurovaigzne 2005», kas augusta beigās notiks Čehijā. Tajā piedalīsies jaunie dziedātāji no Itālijas, Bulgārijas, Slovākijas, Polijas, Čehijas un Latvijas. Tas ir nevalstisko organizāciju pro-

jektis, kura mērķis ir nedēļas laikā sagatavot kopēju koncertu ar dziesmām, ko izpildīt izvēlēties pašī jaunieši. Abas jaunās dziedātājas jau izvēlējušās dziesmas un gatavo tās Čehijas konkursam Jēkabpils izklaides centrā «Atlantis», kas ir šī projekta atbalstītājs.

Abas dziesmas būs pasaulē pazīstami hīti angļu valodā. To izpildījumā uz skatuves tiks iesaistīti arī citi pasākuma dalībnieki, Sešas dienas dalībniekiem būs nodarības skatuves kustībās, stilistikā, interviju sniegšanā, grimēšanā. Mūzikas ierakstu studijā tiks ieskaņotas arī visas konkursa dziesmas, koncerta noslēguma himna, kurā katras dalībvalsts pārstāvji

● Čehijā kopā ar piecu citu valstu jauniešiem būs arī jēkabpīletes Marija Pentjukova un Signe Grugule.

vienu dziesmas pantīņu dziedās savā valodā, bet piedziedājumu – angļu.

«Brīvā Daugava»

